

Davirova Dilshoda,

O‘zMDPU “Boshlang‘ich ta‘lim” yo‘nalishi Magistratura 1-bosqichi

O‘qituvchi: Normuradova Nigora Abdusattorovna

Annotatsiya: Ushbu maqolada zamonaviy o‘zbek bolalar adabiyotining holati, mavjud muammolar va istiqbollari tahlil qilinadi. Asarda bolalar uchun yozilgan asarlarning badiiy darajasi, mavzular doirasi, ta‘lim jarayonidagi o‘rni hamda raqamli davrda yuzaga kelayotgan yangi yo‘nalishlar yoritilgan. Muallif bolalar adabiyotini rivojlantirish uchun zarur bo‘lgan taklif va tavsiyalarni beradi.

Kalit so‘zlar: bolalar adabiyoti, zamonaviylik, tarbiya, psixologiya, raqamli kontent, istiqbol.

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ СОВРЕМЕННОЙ ДЕТСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

Аннотация: В статье рассматривается современное состояние узбекской детской литературы, её основные проблемы и перспективы развития. Анализируются художественные особенности произведений для детей, их воспитательная роль и значение в условиях цифровой эпохи. Автор предлагает рекомендации по совершенствованию детской литературы.

Ключевые слова: детская литература, современность, воспитание, психология, цифровой контент, перспективы.

PROBLEMS AND PROSPECTS OF MODERN CHILDREN’S LITERATURE

Abstract: This article examines the current state, main challenges, and future prospects of modern Uzbek children’s literature. It analyzes the artistic quality of children’s works, their educational role, and the impact of digital transformation. The author offers practical recommendations for the development of children’s literature in the modern era.

Keywords: children’s literature, modernity, education, psychology, digital content, prospects.

ASOSIY QISM

1. Zamonaviy bolalar adabiyotining holati

Hozirgi kunda o‘zbek bolalar adabiyoti yangi bosqichga ko‘tarilmoqda. Internet, elektron kitoblar va audio asarlarning ommalashuvi bolalarning kitobxonlik madaniyatiga sezilarli ta‘sir ko‘rsatmoqda. Shu bilan birga, an‘anaviy badiiy adabiyotning o‘rnini interaktiv kontent, animatsion filmlar, o‘yinlar egallab borayotgani ham kuzatiladi. Bu holat yosh kitobxonlar e‘tiborini badiiy so‘zdan uzoqlashtirayotgan muhim muammolardan biridir.

2. Asarlarning mavzusi va badiiy darajasi

Zamonaviy bolalar adabiyotida mavzular xilma-xilligi ortgan bo‘lsa-da, ko‘plab asarlar tarbiyaviy, ruhiy va estetik jihatdan mukammal emas. Ayrim yozuvchilar bolalar psixologiyasini yetarlicha chuqur o‘rganmay, kattalar adabiyoti mezonlarini bolalarga moslashtirmasdan qo‘llaydilar. Shu sababli, bolalar uchun yozilgan asarlarda soddalik, ravon til, hayotiy obrazlar, qiziqarli syujet va ijobiy g‘oya yetishmay qolmoqda.

3. Ta‘lim va tarbiya jarayonidagi o‘rni

Bolalar adabiyoti maktab darsliklari, adabiy to‘garaklar, teatr sahnalari hamda multfilmlar orqali bolalarning ma‘naviy dunyosiga kirib boradi. Ammo ayrim hollarda darsliklardagi asarlar zamon ruhidan ortda qolgan, zamonaviy bola tafakkuriga mos emas. Shu bois yangi o‘quv dasturlari

yaratishda bolalar adabiyotining innovatsion shakllaridan – interaktiv hikoyalar, audio-kitoblar va raqamli platformalardan keng foydalanish zarur.

4. Istiqbollar va rivojlanish yo‘nalishlari

Kelgusida bolalar adabiyotini rivojlantirish uchun bir necha yo‘nalishlar muhim ahamiyat kasb etadi:

- yosh yozuvchilarni qo‘llab-quvvatlash;
- bolalar uchun sifatli noshirlik faoliyatini kengaytirish;
- raqamli kontent (elektron va audio asarlar)ni rivojlantirish;
- xalqaro hamkorlikni kuchaytirish, xorijiy tajribani o‘rganish.

Xususan, Yaponiyada bolalar adabiyoti davlat siyosati darajasida rivojlantiriladi, Germaniyada esa bolalar uchun yozuvchi bo‘lish maxsus pedagogik tayyorgarlikni talab etadi. O‘zbekiston ham ana shu ilg‘or tajribalarni o‘z milliy an‘analariga uyg‘unlashtirgan holda tatbiq etishi zarur.

Xulosa

Zamonaviy bolalar adabiyoti nafaqat badiiy asarlar yig‘indisi, balki millat kelajagini tarbiyalovchi kuchli ma‘naviy vositadir. Uning muvaffaqiyati bolalarga yaqin, ularning his-tuyg‘ularini anglaydigan, zamon talablariga mos yozuvchilar, tahririyatlar va o‘qituvchilarga bog‘liq. Bolalar adabiyotining kelajagi – ijod va texnologiyaning uyg‘unligidadir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Karimova N. “O‘zbek bolalar adabiyoti tarixi”. – Toshkent: O‘qituvchi, 2022.
2. To‘laganov R. “Bolalar adabiyotida psixologik yondashuvlar”. – Toshkent: Fan, 2021.
3. UNESCO Report: The Role of Children’s Literature in Cultural Development, Paris, 2023.
4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti qarori “Yoshlar ma‘naviyatini yuksaltirish to‘g‘risida”, 2024-yil.